

Trianon emlékezete a Kárpát-medencében

A trianoni évfordulóra emlékeztető Nemzeti Összetartozás Napján Kárpát-medence-szerte rendezvényeken foglaltak állást politikusok. Többségük szerint a 98 évvel ezelőtti országcsonkításra a magyarság jogainak garantálása lehet a válasz. Raffay Ernő történész szerint határrevízióban kell gondolkodni.

A Fejér megyei Királyszálláson, a Nagy-Magyarország parkban Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a Nemzeti Összetartozás Napjának lényegét így foglalta össze: „Trianon katasztrófájával szembenézve adjon válaszokat”. A politikus szerint az emléknaphoz három jelentése van: az első a gyász és a könny érzése, a második az igazság kimondása Trianon ügyében, a harmadik pedig a büszkeség hangsúlyozása, hiszen túléltek, itt vagyunk. A Trianonban nyertes utódállamokról szólva Semjén azt mondta: Jugoszlávia és Csehszlovákia már a múlté, Románia számára pedig nemzeti sorskérdés az, hogy a moldovai románoknak eszük ágában sincs csatlakozni Nagy-Romániához, Ukrajna nem is létezett akkoriban, csak a Szovjetunió részeként, míg Ausztria kétségkívül megvolt és létezik, de elég ambivalens a viszonya a köztársaságnak a császársághoz. Semjén szerint négy dolog kell ahhoz, hogy az elszakított nemzetrészek magyarsága megmaradjon: az identitásmegőrzés támogatása az oktatáson keresztül, a nemzet közjogi egyesítése az állampolgárság megadásával, a külhoni magyar etnikai pártok támogatása a minél erősebb magyar képviselést, továbbá az elszakított területeken élő magyar cégek gazdasági megerősítése.

Fontos a magyar kormány szerepvállalása

Szili Katalin, a határon túli autonómiaügyek egyeztetéséért felelős miniszterelnöki megbízott a felvidéki Kisgéresen úgy fogalmazott: „szövetséget kell kötni magunkkal és szövetséget kell kötni a szomszédos országokkal is

FOTÓ: MTI

Megemlékezés Révkomáromban. Mindkét város polgármestere koszorúzott

azért, hogy minden magyar közösség szabadon élhesse meg identitását, bárhol is éljen Európában”. A magyar kormány komoly törekvéseket tett annak érdekében, hogy ismét életet leheljen a trianoni békediktátum során amputált nemzetestekbe. Vagyis a lelki vérkeringés beindításán túl gazdaságilag is támogatja a külhoni magyarságot azért, hogy jól érezze magát szülőföldjén – fogalmazott a budapesti politikus. Furik Csaba, Kisgéres polgármestere szerint Magyarország külhoni magyarokat érintő politikája az utóbbi években nagyságrendeket lépett előre. Megemlítette, hogy a szlovákiai Bodroghöz 25 óvodájából 15 két ütemben magyar támogatásból újul meg, a kisgéresi beruházás már be is fejeződött. Beszélt arról is, hogy a Magyarország által biztosított 5,4 milliárd

forintos keretösszegeből 1521 gazdasági fejlesztés valósulhat meg a Felvidéken.

Varga Mihály pénzügyminiszter egy budapesti megemlékezésen az mondta, „Trianon terhet akkor tudjuk levetni magunkról, ha hiszünk a magyarság jövőjében, ezért a 21. században is erősíteniünk kell a magyarság összetartozását és sem kishitűségből, sem külső, idegen nyomás hatására nem engedhetünk a magyarság érdekeiből. Nemzeti összetartozásunk ünnepeén egyszerre emlékezünk a trianoni békediktátum aláírására és ünnepeljük az egyseges magyar nemzet napját”.

Raffay Ernő: a revízió a megoldás

Raffay Ernő történész a budapesti Magyar Idők napilapnak a trianoni békediktátum aláírásának 98. év-

Huszdadszor tartottak Trianon-megemlékezést Sepsiszentgyörgyön

A Sepsiszéki Székely Tanács és a Magyar Polgári Párt (MPP) helyi szervezete idén huszdadszor szervezte meg a sepsiszentgyörgyi Erzsébet parkban a trianoni megemlékezését. Az eseményt hagyományosan a békeszerződés aláírásának órájában tartják az Erzsébet parkban, ahol egykor az Országzászló állt. Gazda Zoltán főszervező elmondta: felkérésükre az idei megemlékezés időpontjában is megkondultak a sepsiszentgyörgyi templomok harangjai. A sepsiszentgyörgyi rendezvényen a magyar pártok és politikai szervezetek helyi vezetői, képviselői mondtak beszédet. Benkő Erika, az RMDSZ sepsiszentgyörgyi parlamenti képviselője kijelentette: „el kell érni, hogy Románia betartsa, amit 1918-ban ígért, amit ha lefordítunk, autonómiát jelent; azt, hogy a magyar legyen regionális hivatalos nyelv, az itthon befizetett adó itthon maradjon, és a számunkra fontos kérdésekről ne Bukarestben, hanem itthon döntsünk”. Az Erdélyi Magyar Néppárt háromszéki elnöke, Bálint József azt hangsúlyozta: hiába minden panasz, ha „eladjuk házainkat, bezárjuk iskoláinkat, menni hagyjuk fiainkat”.

A Magyar Polgári Párt sepsiszentgyörgyi elnöke, Nagy Gábor Levente szerint Erdély megszerzői most is félnék. E félelmet jelzi, hogy ha Kolozsváron meglátnak egy Erdély-zászlót, büntetést rónak ki érte, holott száz évvel ezelőtt az erdélyi románok is azzal a zászlóval vonultak fel Gyulafehérváron. A Sepsiszéki Székely Tanács elnöke, Gazda Zoltán emlékeztetett, a Magyarországtól elcsatolt területeket olyan országok kapták meg, amelyek köszönőviszonyban sem voltak a demokráciával, és egyetlen szándékuk az volt, hogy „bedaráljanak bennünket”. Sérelemzte, hogy Románia EU-csatlakozása óta nemhogy bővültek volna, hanem csorbultak az erdélyi magyarság jogai, és az EU nem kéri számon a mulasztást.

fordulója alkalmából adott interjúban fejtette ki véleményét a témában. Raffay szerint a magyarok háromféleképpen viszonyulhatnak Trianonhoz. Az első: elfogadják véglegesnek a trianoni helyzetet, ezt szorgalmazza az akadémiai történész világ is. „Ez végzetes következményekkel járhat” – alapította meg a történész. A Trianonhoz történő második viszonyulás az, hogy egyes országokban magyar etnikai-területi autonómiáért kell küzdeni. Raffay emlékeztetett, hogy a székely autonómiát eddig minden esetben elutasította a román parlament, legutóbb az elmúlt hetekben. Ebből a történész arra következtet, hogy mivel az EU-nak nincs autonómiák létrehozására vonatkozó törvénye, a román parlament pedig mindig elutasítja ezt, el kell feleltetni az autonómiáért való hősies, viszont mindig eredménytelen küzdelmet. „Szerintem új útra kell lépnie a nemzetpolitikának: s e har-

madik út a területi revízió, a határmódosítás útja. 1938 és 1941 között négyszer módosították javunkra a határt, ami a korabeli nagyhatalmak segítségével történt” – jelentette ki. A történész szerint – aki a rendszerváltás alatt és után országgyűlési képviselő, az Antall-kormányban pedig a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára volt – most is az a feladat: megnyerni egyik vagy másik nagyhatalmat az ügy érdekében. Raffay úgy véli, okos magyar diplomácia kell, amit erős hadsereg és összetartó nemzet támogat. „És nem vagyunk kilátástalan helyzetben: ha az országcsonkítás 98. évfordulóján erős magyar lélekkel mondjuk ki a nemzeti összetartozást, akkor nemzetünk mögött a véres, de csodálatos történelmünk, előttünk pedig a rejtélyes, ám megnyerhető jövő áll” – szögezte le a napilapnak adott interjúban a történész.

EN-ÖSSZEÁLLÍTÁS

Szalacsi kiáltó szó: „Az lesz a mienk, amit ki tudunk küzdeni magunknak”

A Bihar megyei Szalacson Kós Károly 1921-ben megfogalmazott szavainak jegyében – Kiáltó szó lesz a pusztában – tartották meg a trianoni békediktátumra való megemlékezést. A polgári esemény a vidéken szervezett megyei szintű megemlékezések közül egyedülállóan számít, mivel hasonló kezdeményezésre Nagyváradon kívül még nem volt példa, bár hagyományt szeretnének belőle teremteni.

Az egykori királyi sóútról elhíresült település az 1800-as években épült négylyukú hídjával – a hortobágyi kilenclyukú híd testvére – és számos történelmi szülőltjével megfelelő helynek bizonyult a trianoni megemlékezésre: itt született Balaskó Nándor szob-

rász, Balaskó Vilmos 56-os elítélt lelkész, Szalacsi Rácz Imre költő-író, Gyalóky Lajos 1848-as szabadságharcos, jogász, író, Simay István 1848-as szabadságharcos, író és Andrassy Ernő orvos, ornitológus, régész. A rendezvényre annak tükrében került sor, hogy idén a hazai nemzetalkotó román többség a gyulafehérvári centenáriumra készül.

A házigazda szerepében az Erdélyi Magyar Néppárt helyi szervezetének elnöke, Rencsik Ferenc nyitotta meg a rendezvényt Kós Károly Kiáltó szó című irásának részleteivel, amelyben a szerző megpróbálja felrázni Erdély, Bánság, a Körös-vidék és Máramaros kétfélmillió magyarját. „Az lesz a mienk, amit ki tudunk küzdeni ma-

gunknak. A bátraknak kiáltok hát, a harcolni akaróknak, a kötelességtudóknak, a látni akaróknak, az előre nézőknek. Álljanak elő, ne szegyenkezzenek, ne aludjanak, ne duzzogjanak. Az Élet nem vár, az Élet rohan. Kiáltó szómmal ezt kiáltom!” Wass Albert Üzenet haza című versével pedig a nemzet „csillagfordulásba” vetett örök reménységét tolmácsolta megerősítve Kós Károly kiáltó szavait a költő, „nincsen ború, örökkévaló” versoraival. A helyi református gyülekezeti házban zajló megemlékezés fonalát Csomortányi István, az EMNP Bihar megyei szervezetének elnöke vette át felelevenítve a diktátum kevésbé ismert mozzanatait. Raffay Ernő Trianon-kutató történészre hivatkozva, a néppárti

politikus olyan történelmi tényeket sorolt a hallgatóságnak a 98 évvel ezelőtti párizsi békeszerződésről, amelyek kimaradtak a történelemkönyvekből, viszont kordokumentumok rögzítik.

A rendezvény keretében a résztvevők megkoszorúzták az első és a második világháborúban elesettek emlékművét. Az eseményen közreműködött a szalacsi Örökzöld Asszonykórus és a kőröstárkányi Lőrinc Boglárka alkalomhoz illő énekekkel, verssel.

A nemzeti összetartozás jegyében Csomortányi István megyei elnök ezt az alkalmat választotta az elismerő oklevelek kiosztására is, amelyekben azok részesültek, akik segítséget nyújtottak a levélszavazatok begyűjtésében. Az

oklevelet Mile Lajos Magyarország kolozsvári főkonzulja, Tőkés László, az Erdélyi Magyar nemzeti Tanács elnöke és Szilágyi Zsolt, az EMNP elnöke látta el kézjegyével.

Nagyváradon, a Magyar Polgári Egyesület és az EMNT közös rendezvényeként szerepelt június 5-én 18 órától A Háború Erdélyért 1916–1917 címmel dr. Ligeti Dávid történész, a Veritas Történetkutató Intézet tudományos munkatársának előadása Gáll Annamária és Péterfy Lajos színművészek, a Váradi Dalnokok és a Nagyvárad Asszonykórus közreműködésével. Az eseményt a Partiumi Keresztény Egyetem székházának dísztermében tartották.

SÜTŐ ÉVA